

עין משפט
גד מוצה

גד א מיי פייב מהל'
גדרים הל' טו סגג
לאזין רבנ טושיע יי"ד
סומן בלע פטי' כא:
גה ב מיי שס הל' טו
טושיע ש:

תוספות

ובתריץ צעלמ' דרשי ק"ו ושאיני הכא דלית להו לרבנן דל' קרא אשה יקמנו וכו', דמתגן (השם נגדרי) צמתני' (נעיל עה.) טעמ' דרבנן דהכא, והאי דקאמרי מקוה יוכיח תפולא צעלמא. ויש לתמוה בתך ק"ו מכורה כנה, נימא הפרת נדרי' יוכיחו דהא דמנ שפיר אהדיד דקא ממני לה תמלודא (פי"ט:) [פתגמי'] הפרת נדרי'. שאמריה מורה (במגבר ל) ציוס שמעו אשה יניא אותה: להקל. משפר זמן אריון: קאר: מפר ליילי שבת ויום שבת עד שתהחד. שכל זה מושג זמן אריון: עם חשבה. סמוך למואל: שנת: מפר עד שלא תהחד. ימיה להפר עד שלא תחשך: שאם לא קאר מיום אל יום. פי מיום זה ליום אחר דהיינו מעת אל עת: שדי גירי' וברי' כלום' משגל דמריס ונרקא אס מתחרטו ומחירו, דסבר פותחי' בחרטה וא"ל להתיישב ולבקש פתח: יתיב וקאים. כלו' יושב למגוא חרטה מיושב, דסבר פותחי' בחרטה ולא צעי' יושב כמו גבי דין:

עו:

ר"ן

ומהדרינן אין **צעלמא דרשינן ק"ו אלא דשאני הכא**. דלאתא קרא ואפקיה. ומקשו הכא א"כ דאי לאו קרא מודו רצנן לר"א בק"ו דידיה מאי מהדרי ליה מקוה יוכיח דהא אינהו גופייהו מודו ליה אלא דקרא קדרשי ואיכא למימר דהכי אמרי ליה לא תדחוק נפשך למדחי דרשא דילן משום קל וחומר דידך דמקוה יוכיח דאיכא למידן קל וחומר ואתא קרא ואפקיה דמקוה שאינו מגיל מדרשא נפקא לן^[א] מדכתיב ונוגע בצבלתם יעמא הלל אומר אפילו הן בתוך המים ואדם שמגיל על טוהרה בלועה מקרא גמי נפיק אלמא אתי קרא לאפוקי ק"ו וכי האי גוונא בהפרת נדרים גמי לא תפלוג אדרשא דילן לקיומי ק"ו [דילן] [דילן] דכי היכי דהתם את גופך מודית דלאתא קרא ואפקיה הכא גמי אתא קרא ואפקיה. ונהי דעד השתא הוה סברינן למימר דרבנן פרכי ליה לילכא למידן כתי האי גוונא קולא וחומרנא כלל צמסקנא דסוגיוני מסקי' דהכי קאמרי ליה מקוה יוכיח דלתי קרא ומפיק ק"ו כי האי גוונא: **בתגני'** הפרס נדרים כל היום. יוס השמיעיה: להקל ולהחמיר.

לאו דוקא להקל ולהחמיר דהא לא שיכא קולא וחומרנא הכא אלא ה"ק פעמיס שזמנו מרובה פעמיס שזמנו מועט לאפוקי מעת לעת דלעולם זמנו שוה: נדרה צלניי שצט. ה"ה בחול והאי דנקט שנת מילתא אגב אורחיה קמ"ל דמפירין נדרים בשנת ואע"פ שאינן לצורך השבת וכדדייקינן בגמרא: **נדרה צלניי שצט**. צכניסתו

מפר צלניי שצת ציוס השצת עד שמתחך והיינו להקל: נדרה עם **חשכה**. שנדרה בשצת סמוך לחשכה מפר עד שלא תחשך והיינו להחמיר. וצדין הוא דליתני אינו מפר אלא ^[א] לכשתחשך כיון דלהחמיר קמני אלא להכי תנא האי לישגא משום דשייך ציה טפי מאי דמסייס מלתיה שאס קודס חשכה לא הפר אינו יכול להפר דאשמועינן צהאי לישגא דמפירין נדרים בשצת אפילו שלא לצורך השצת לפי שזמנה עובר שאס קודס חשכה לא הפר שוב אינו יכול להפר: **גב' אמר קרא ציוס שמעו**. דמשמע יוס השמיעה צלצד: **דכתיב מיום אל דדילמא יוס הכי משמע: כתיב מיום אל יוס**. דמשמע וסמוך יוס שלפני שמיעה עד סוף יוס של שמיעה דהיינו נדרה בתחילת הלילה שמתפר הלילה והיוס עד סופו: **מן חד בשצא לחד בשצא**. דהכי משמע קרא מיום שמיעה עד יוס כיואל צו: **כתיב ציוס שמעו**. דאינו מפר אלא יוס שמיעה וכיון שכן על כרחיך כי כתיב מיום אל יוס אינו אלא ליתן שיעור ארבעה ועשרים שעות: **חגיגי**. ר' חייא שהיה דודו של רב. וק"ל הכי דהפרת נדרים כל היום ותו לא וכסתס ממתני': **חייא צר רב שדי גירא וצדיק**, אגב גררל דרב מייתי הכא הא דחייא צר רב שדי גירא וצדיק צעוד שהיה ממעסק לירות חליס היה צודק אדס הבא לפניו להמיר נדרו שואלו אס מתחרטו ומחירו דקסצר פותחין בחרטה ומשום הכי לא היה צריך עיון למגוא פתח: **יסיב וקאים**. שלא היה מדקדק בצצר אלא עומד ויושב כמו שהיה מודמן לו:

נערה המאורסה פרק עשירי נדרים

רש"י

אין **צעלמא דרשי קל וחומר**. כי האי גוונא כדאשכחן לגבי נערה זורעים טמאים: **ושאיני הכא**. להכי לא דרשי בנדרים קל וחומר דאמר קרא וכו' הלכך לא מצי מפר אלא לאחר שנדרה שצא לכלל הקס: **בתגני'** נדרה צלניי שצט. יכול להפר לה כל אותו ליל שצת ויוס

שצת. והוא הדין גמי כי נדרה צמ"ש שיפר כל אותו היום צאי בשצת אלא הא דנקיט לילי שצת משום דאשמועי' צמה שאמרו הפרת נדרים כל היום כלילי שצת ויומו שהלילה הולך אחר היום כדכתיב ויהי ערב ויהי צקר יוס אחד^[א] אצל לא ליוס ולילה שאס נדרה ציוס ולא הפר לה שוב אינו יכול להפר לה משמתחך שאין הפרת נדרים אלא אותו יוס שנדרה ומשחשכה כצר נכנס יוס אחר: **גב' מיום אל יוס**. משמע מאותה שעה ציוס שזע זה עד יוס המחרת צאותה שעה: **ציממא אין**. דיוס שמעו משמע יממא ולא לילה להכי כתיב מיום אל יוס דמשמע יוס שלס: **הא כתיב ציוס שמעו**. דמשמע אותו היום צלצד ולא למחר:

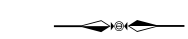
דאי מיום אל יוס הוה משמע מחד בשצא לחד בשצא. דהכי משמע מיום אל יוס שצמווה דהיינו שצוע שלס להכי כתיב ציוס שמעו ציוס אחד שלס מעל"ע: **אין הלכה כאוסו הווג**. רבי יוסי ור"א דלמרי מעת לעת: **חייא צר רב הוה שדי גירא וצדיק**. שלא היה מעיין כל כך בצצר אלא כמו שהיה עוסק במלאכתו שהיה יורה החך מתוך כך צדיק ליה לנדר:

יסיב וקאים. שלא היה יושב צמקוס אחד אלא עומד ויושב וצדיק ליה: **תנן**

לענין הקמה דאפי' שמיקה מועלת אס שתק כל היום קיוס גמי מועיל ככל לשון אי גמי להכי צעיקן דוקא מופר ליכי כדי ליתן חילוק בין הפרת העצל להמרת חכס דהפרת העצל מהאלן ולהצא בלא טעס כמו את צרימי הפר והכי גרסינן צירושלמי דפריקין ר' אבהו אומר בשס ר' יוחנן העצל שאומר אין כאלן נדר אין כאלן שצועה לא אמר כלום ווקן שאמר מופר כך צעל כך לא אמר כלום אלא זה כהלכתו וזה כהלכתו העצל אומר מופר כך צעל כך ווקן אומר אין כאלן נדר אין כאלן שצועה: לא יאמר אדם לאשתו בשבת בופר ליכי בופר ליכי בדרך שאומר לה בחול. שצריך לשנות מפני כבוד השצת אלא אומר לה עלי ואכלי עלי וצמי ונגמרה מפרש: גב' דבתיב ביום אל יום. פי מיום זה ליום אחר דהיינו מעת לעת: דאי בתיב ביום אל יום. דהוה לילה ככלל הוה אמינא מחד בשצא לחד בשצא דמשמע מיום זה ליום אחר ששמו כוה: אין הלכה **באותו הווג**. משום דריבס ניטהו אילנערין למיפקק דלא כותייהו או משום דקרא כותייהו דיקא דכתיב מיום אל יוס. ויש ספרים גורסין הלכה כאותו אוג. משום דבשיליה שצת גרסוין והלכתא הפרת נדרים מעת לעת ומפרעי סבר למיעבד כי הני תנאי פירוש תנא דמתני' ותנא קמא דברייתא דלמרי כל היום אל רב הכי אמר חגיגי הלכה כאותו אוג ואפי' אי גרסי' אין הלכה כאותו הווג מצינן למימר דסתמא דהש"ס פליג אדריב"ל וכלל הספרים גרסי' הכא חייא צר רב ויש לפרשן כשהיהו אשמו נודרת לא היה ממיר מיד אלא היה שותק לקטירה כאליו היה רוצה לקיים נדרה והיה זורק חך בכותל לבוין צליל שמייר לה למחרתו קודס שזיעה לאותו מקוס: רבה בר רב הונא הוה קאי. ליעד מנת גלו לבוין צו למחרת אכל לפסריס דגרסי' אין הלכה כאותו אוג אין מקומו כאלן אלא לקמן בשמעמין:

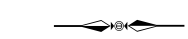
מסורת הש"ס

א) [נעיל עה.], ב) שצת קמ"ג א) לקמן עג., ד) [לקמן עו. שצת קמ.], ה) [נוספתא פי"ו ובשאלמות סומן קלו איתא הפרת נדרים כל היום דברי רבי ר"י צר יהודה ור"א ברי"ש וכו'], ו) [בראשית א,], ז) [ספרא שמיני פי"ט.], ח) [ליל עד שמתחך.],

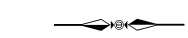
תורה אור השלם

1. כל נדר וכל שבעת אפר לצנת נפש אישה יקמנו ואישה יפרנו: במדבר ל יד
2. ואם החרש יחרש יחרש לך אישה מיום אל יום והקיים את כל נדריה או את כל אקריה אשר עליה הקיים אתם כי החרש לך ביום שמעו: במדבר ל טו

מוסף רש"י

לא בא לכלל הפר. דלתי יכול לנפר (נעיל עה.) הפרת נדרים כל היים. עד שמתחך ומו לא, ואפילו שמע סמוך לחשיכה (שבת קמז.)

פירוש הרא"ש

בתגני' הפרת נדרים. שאמרה מורה ואס ציוס שמעו אשה יניא אותה: כל היום. עד שמתחך: ויש ברבר להקל ולהחמיר. כלומר פעמיס מפר זמן קאר ופעמיס זמן מרובה ולא שיש בצצר להקל עפי ממ"ד מעת לעת: נדרה בליילי שבת כו'. האי דנקט צלילי שצת כלילי שצת ויומו כדכתיב ויהי ערב ויהי צוקר יוס אחד: הכי גרסי' (לקמן ע"ז:) צמתניתא האומר לאשה כל נדרים שמדורי אי אפשי צהס אין כאלן נדר לא אמר כלום יפה עשית אין כמותיך אס לא נדרת מדייך אני דברייו קיימין. דלענין הפרה אין מועיל אלא לישגא דקרא עד שיאמר מופר ליכי אצל

לענין הקמה דאפי' שמיקה מועלת אס שתק כל היום קיוס גמי מועיל ככל לשון אי גמי להכי צעיקן דוקא מופר ליכי כדי ליתן חילוק בין הפרת העצל להמרת חכס דהפרת העצל מהאלן ולהצא בלא טעס כמו את צרימי הפר והכי גרסינן צירושלמי דפריקין ר' אבהו אומר בשס ר' יוחנן העצל שאומר אין כאלן נדר אין כאלן שצועה לא אמר כלום ווקן שאמר מופר כך צעל כך לא אמר כלום אלא זה כהלכתו וזה כהלכתו העצל אומר מופר כך צעל כך ווקן אומר אין כאלן נדר אין כאלן שצועה: לא יאמר אדם לאשתו בשבת בופר ליכי בופר ליכי בדרך שאומר לה בחול. שצריך לשנות מפני כבוד השצת אלא אומר לה עלי ואכלי עלי וצמי ונגמרה מפרש: גב' דבתיב ביום אל יום. פי מיום זה ליום אחר דהיינו מעת לעת: דאי בתיב ביום אל יום. דהוה לילה ככלל הוה אמינא מחד בשצא לחד בשצא דמשמע מיום זה ליום אחר ששמו כוה: אין הלכה **באותו הווג**. משום דריבס ניטהו אילנערין למיפקק דלא כותייהו או משום דקרא כותייהו דיקא דכתיב מיום אל יוס. ויש ספרים גורסין הלכה כאותו אוג. משום דבשיליה שצת גרסוין והלכתא הפרת נדרים מעת לעת ומפרעי סבר למיעבד כי הני תנאי פירוש תנא דמתני' ותנא קמא דברייתא דלמרי כל היום אל רב הכי אמר חגיגי הלכה כאותו אוג ואפי' אי גרסי' אין הלכה כאותו הווג מצינן למימר דסתמא דהש"ס פליג אדריב"ל וכלל הספרים גרסי' הכא חייא צר רב ויש לפרשן כשהיהו אשמו נודרת לא היה ממיר מיד אלא היה שותק לקטירה כאליו היה רוצה לקיים נדרה והיה זורק חך בכותל לבוין צליל שמייר לה למחרתו קודס שזיעה לאותו מקוס: רבה בר רב הונא הוה קאי. ליעד מנת גלו לבוין צו למחרת אכל לפסריס דגרסי' אין הלכה כאותו אוג אין מקומו כאלן אלא לקמן בשמעמין: